

27. Ryttaretorpet

Husartorp -Dragontorp –Grenadjärtorp

Utdrag från fastighetskartan © Lantmäteriet 452076

Läge koordinater (RT90 2, 5 gon W 0:-15):

X=6286594 Y= 1428529

Latitud longitud (SWEREF 99 WGS84): N

N= 56 42 3,6 E= 14 38 18,6

Geometrisk karta från år 1747 Lantmäteriet

Geometrisk karta från år 1783 Lantmäteriet

Ryttaretorpet var torp Nr 25 under Vrankunge Östregård och fanns från cirka 1692 till 1858. Rusthållare var Östregård, Västregård och Mellangård. Soldaterna tillhörde först Smålands husarregemente och efter 1824 Smålands grenadjärbataljon, Sunnerbo kompani.

Personer som bott på Ryttaretorpet.

Ryttare från 1709 till 1758 är Gumme Hielting och Hans Georg Sommar.

År 1765 bor Ryttare Sven Sommar född 18/1 1739 i Ryttartorpet. Han är son till den tidigare ryttaren Hans Georg Sommar och Elin Svendsdotter. Sven Sommars hustru är Swenborg Nilsdotter född 1734 och död 1/3 1774. Deras barn: Jöns född 8/7 1763, Elin född 12/1 1766, Kjerstin född 26/9 1768 och Hans född 3/9 1771.

Svens syster Anna Hansdotter född 1735 bor inhyses.

Efter Swenborgs död gifter ryttaren om sig den 18/12 1774 med Karin Nilsdotter född 1747. De får barnen Måns född 23/10 1775, Maria född 10/9 1780 och Nils född 1784. När Sven avgår som ryttare flyttar familjen till Torne.

Ny ryttare blir Måns Sommar född 1764, vigd 4/4 1790 med Kierstin Pehrsdotter född 1/1 1767. De får fem barn varav två dör vid tidig ålder: Petter född 23/11 1790 död 18/5 1794, Gunnild född 31/8 1793 död 7/12 1795, Chatarina född 27/7 1796, Stina född 6/9 1799 och Signild född 1802. Måns är den siste soldaten som är ryttare. Han blir sedan torpare i Lilla Herrängen.

Därefter blir det under en tid dragoner på torpet. Den förste är Dragonen Jonas Pompé född 1779 med hustrun Ingjerd Månsdotter född 1781. Därefter kommer Måns Spets född 1787, "fånge i Frankrike".

Efter honom kommer Dragon Magnus Björn född 23/2 1782 med hustrun Elin Månsdotter född 12/9 1781.

Dragon Jöns Fri född 1781 med hustrun Lisbeth Isacsdotter född 26/2 1794. Jöns och hans hustru får tre barn i Ryttartorpet: Sven född 16/10 1813 död 18/11 1813, Lisa född 7/9 1815 och Isak född 6/8 1817 död 17/2 1818. År 1831 begär och får Jöns avsked "såsom sjuklig och mindre arbetsför. Han har "Bevittnat kriget i Pommern år 1806 och derunder råkat i fransk fångenskap. Bevistat krigen åren 1813 och 1814 i Tyskland och Norge. Tjent med beröm, anmäles till underhåll". Familjen flyttar till Mistelås 1819 och torpet brukas därefter av arrendatorer.

Brukare Per Jönsson född 10/6 1781 och hans hustru Elin Svensdotter född 12/11 1785. De har två barn: Ingrid född 14/9 1809 och Sven född 5/11 1817.

Därefter kommer brukare Johan Svensson född 1757 och hans hustru Elin Persdotter född 1755. I torpet bor också sonen Sven Johansson född 1/1 1788 "abs. 1819 slagskämpe" (abs. betyder frånvarande).

Från Kalvsvik kommer år 1822 brukare Olof Petersson född 11/5 1787 i Dänningelanda. Hans hustru heter Johanna Abrahamsdotter och hon är född 1786 i Berg. Deras tre barn är födda i Kalvsvik. Det är Anders född 4/4 1813, Cathrina född 28/8 1819 och Sara född 5/9 1822.

Därefter kommer Olof Samuelsson född 1800 och hans hustru Ingrid Sigfridsdotter född 1805. Deras son Olof är född 1826.

Efter dem kommer Arr. Jonas Andersson född 1802 i Skatelöv med hustrun Anna Lisa Carlsdotter född 1805 i Väckelsång. De har två döttrar: Christina född 24/12 1825 och Johanna född 12/11 1827. Familjen flyttar till Vederslöv 1828.

Så flyttar Arr. Anders Petersson född 25/12 1801 och hans hustru Stina Håkansdotter född 1799 in. Dottern Catrina föds i torpet 29/ 12 1829. Familjen flyttar till Kalvsvik 1831.

Ny soldat 1831 blir Grenadjär Johan Hård född 2/7 1798 i Ryssby, Kalmar län. Hans hustru heter Ingeborg Jönsdotter och är född 1790 i Högsby. Hon är "dömd för stöld 3 gånger till spinnhus" Hon dör 1849. Dottern Anna Gustava är född 28/11 1830 i Virestad. Johan får avsked 1837. Vistas sedan på Correctionsinrättning i Malmö för upprepade brott. Han dör 1855. Familjen bor kvar inhyses.

År 1838 blir Peter Jonsson Lindqvist antagen som grenadjär. Han kommer att bli den siste grenadjären på torpet. Peter är född 20/8 1816 i V. Thorsås och ogift. Under åren 1838 och 1839 får torpet dock en arrendator. Det är Jon Nilsson född 9/12 1810. Hustrun Stina Jonasdotter är född 1/1 1809. Sonen Magnus är född 25/12 1836, "oä." Familjen flyttar vidare till Skäggalösa.

Grenadjären gifter sig 19/9 1840 med Eva Gummesdotter född 14/3 1817 i Vederslöv. De får nio barn, men fem av dem dör tidigt. Det är Johan Gustaf född 20/2 1843, Christina född 9/7 1844, Carl Samuel född 14/2 1847 död 22/11 1855, Johannes född 11/6 1849, August född 30/8 1850 död 12/9 1850, Peter August född 20/11 1851 död 5/2 1852, Peter August född 14/6 1853 död 15/11 1853, Anna Martha född 26/7 1859 och Carl Vilhelm född 25/3 1856 död 8/4 1856.

År 1858 flyttar familjen och soldattorpet till nuvarande Ängalund.

Källor: Skatelövs husförhörlängder

Al:1 sid. 33, Al:2 sid. 34, Al:3 sid. 36, Al:4 sid. 36-37, Al:5 sid. 52, Al:6 sid. 368, Al:7 sid. 418, Al:8 sid. 503, Al:9 sid. 508, Al:10 sid. 528, Smålands Grenadjärbataljon 1824-1831 bild 550.

Äldre forskning om torpet:

"Före laga skiftet i Vrankunge fanns på Västregårds ägor ca 150 meter söder om Vrankunge skola Grenadjärtorpet nr 25. Det flyttades vid skiftet ca ½ kilometer söder ut. På dess ursprungliga plats finns rester kvar av husgrunden. Siste grenadjären på torpet var Glad. Han flyttade som gratialist till torpet Grönaberg på Storegårds ägor. När stället flyttades var Lindkvist grenadjär." (Gunnar Nilssons torputredning 1952-53)

Torpgrunder återfunna den 12/5 2012.

Torpskylt uppsatt den 20/5 2017

Foto: Börje Silkenäs